

In 1900 werd de brug in het centrum van Noordwolde vernieuwd door de Maatschappij van Weldadigheid.

De ophaalbrug (valbrug) over de Splittinge in het centrum van Noordwolde. Linksachter de brug staat het vroegere 'Veenherenhuis'. De weg is de huidige Hoofdstraat West richting Vinkega. Fries fotoarchief, idnr 22249

AANBESTEDINGEN.

Aanbesteding van het bouwen eener school met onderwijzerswoning te Boijl (Weststellingwerf).

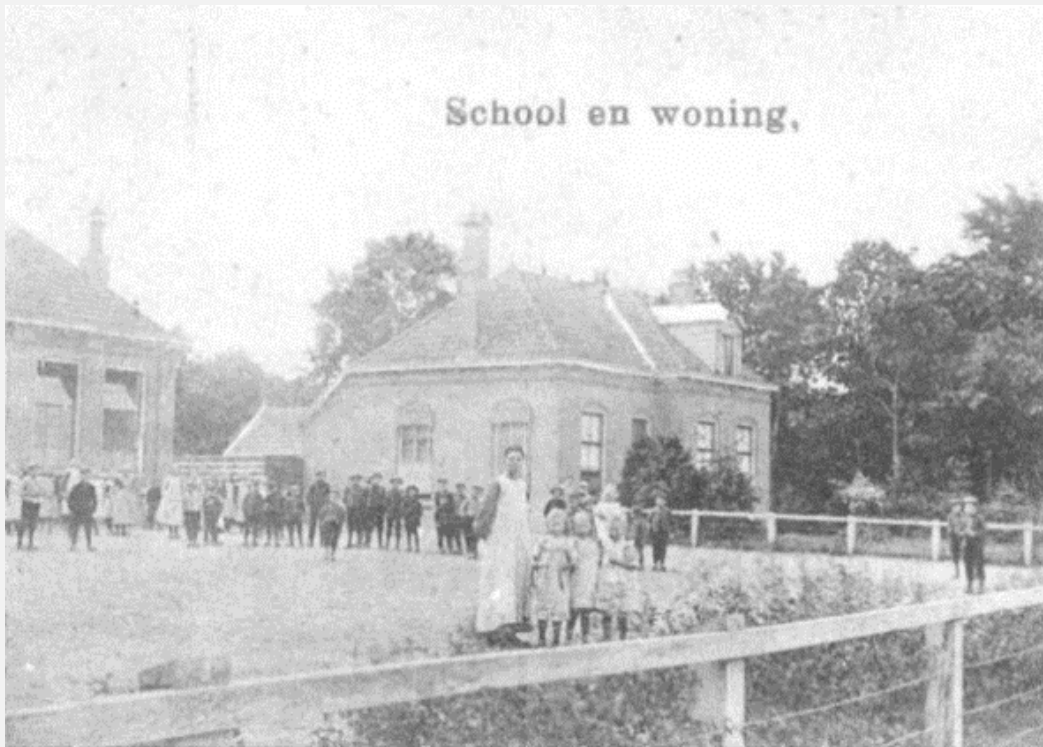
A. v. d. Wijk te Lippenhuizen f 14,400, H. v. d. Bosch te Oosterwolde f 14,180, G. Eppinga te Lippenhuizen f 14,170, L. Hoogkamp te Blesse f 14007, B. Bouma te Oudetrjane f 13,997, H. L. Hoogkamp te Oldelamer f 13,990, P. Zijlstra te Oldeholtspade f 13,800, K. Hartstra te 't Meer f 13,748, Jan Eisinga te Kortezwaag f 13,731, B. Overwijk te 't Meer f 13,731, J. Eppinga te Lippenhuizen f 13,688, R. Post te Heerenveen f 13,584, H. Zijlstra te Sonnega f 13,550, J. Oftringa te Makkinga f 13,500, J. Nijholt te Wolvega f 13,394, Gebr. de Vries te Oldeholtspade f 13,185, J. Mulder te Noordwolde f 12,950, S. Lenstra te Wolvega f 12,760, J. Eits te Noordwolde f 12,475, S. de Boer te Lippenhuizen f 12,380.

Behoudens hoogere goedkeuring aan den laagsten inschrijver gegend.

12-01-1900 LC

De laagste inschrijver bij de aanbesteding van het bouwen van de school in Boijl met een nieuwe onderwijzerswoning was bouwbedrijf S. de Boer te Lippenhuizen met een bedrag van f 12.380,-

Op 01-08-1900 was de feestelijke opening van de nieuwe school in Boijl

Hieronder staan enkele prenten die een beeld geven van het schoolleven in de periode van eind 19de - en begin 20ste eeuw.

een klaslokaal

verbeterde leesplank van M.B. Hoogeveen (1863-1941), hoofdonderwijzer in Stiens. De leesplank werd gebruikt in de periode van 1910-1930. De afmeting was 105 x 93,5 cm.

Wandplaat, die werd gebruikt bij de leesmethode van J. van Wulfen (1838-1912), onderwijzer in Laren.

Deze leesmethode "*Sprekende letterbeelden*" werd toegepast in de 2de helft van de 19de eeuw. Hierbij behoorde een groot aantal wandplaten op karton en negen leesboekjes.

Bij elk letterteken werd een verhaal verteld. De plaat toonde een illustratie, de letterklank en het letterteken.

Het bijbehorende verhaal van nevenstaande wandplaat was:

"Twee jongens, Koos en Toon zijn samen aan het hoepelen. Als hun hoepels bijna in de sloot terecht komen roepen zij in koor: oo! oo!. Dat is de oo van Koos en Toon, van hoogte, sloot en boom"

Schoolplaat op karton "Water- en weidevogels".

Schoolplaat op linnen "Zoetwatervissen".

F. K., oud 26 jaren, te Boijl, stond terecht wegens diefstal, althans de kantonrechter oordeelde, dat het misdrijf niet was overtreding der jachtwet. Hij (K.) had n.l. 4 Nov. een korhoen, die aangeschoten was, zien neervallen, deze opgezocht en mee naar huis genomen. De kantonrechter, van meening, dat in casu diefstal gepleegd was, verklaarde zich onbevoegd in deze uitspraak te doen. Het O. M. oordeelde echter weder, dat het feit wel degelijk was: overtreding der jachtwet en concludeerde tot verwijzing der zaak naar den eersten rechter.

10-02-1900 LC

NIEUW! Overal groot succes. **NIEUW!**
Grand theatre Edison.
 Het grootste wonder op het gebied der electriciteit.
 De wereldberoemde kinematograph of levende
 fotografien.
Zal optreden:
 te Boijl bij R. T. POSTTRIMS, 20 Maart.
 En andere plaatsen op opgegeven datums.
HEEREN KASTELEINS, die nog gaarne een voor-
 stelling ten hunnen huize wenschen, worden verzocht,
 opdat ik mijne rondreis kan regelen, spoedig hunne aanvragen in
 te zenden. **SLIEKER.**
 Bijzonder succes hadden wij reeds met het nieuwe
 nummer: **De trouwplechtigheid der Koningin.**

20-03-1901 NA

Aanbesteding
 voor het maken van een
 groote gemetselde re-
 genbak, pomp
 en verdere bijbehorende wer-
 ken bij de Boterfabriek te
BOIJL.
 Bestek en teekening liggen
 ter inzage bij **JOHANNES HOF-**
STEE aldaar.
 Aanwijzing Donderdag 2 Mei
 a.s. des morgens te 10 uur.
 Briefjes in te leveren Zater-
 dag den 4 Mei a.s. bij den Heer
H. JONKERS te Boijl.
 Inlichtingen te bekomen bij
 den architect **JAN ELIZA MUL-**
DER te **Noordwolde.**

01-05-1901 NvF

Vonnissen Kantongerecht Heerenveen,
 31 Mei.
 Jacob v d W te Oosterhaule eierenzoeken zonder
 vergunning f 1 b of 1 d h.
 Hendrik Z te Terhorne. Joeke de J te Oudehaske
 Hendrik P te Blesdijke, Anne v d N te Leeuwar-
 den Atze d V, Douwe de V en Klaas M allen te
 Oldeboorn eierenzoeken in verboden tijd allen f 1
 b of 1 d h.
 Folkert de V te Boijl stellen van wildstrikken f 20
 b of 5 d h.
 Taeke v der V te Lekkum. Hendrik H te Ooster-
 wierum en Hessel H te Haarlem zeilen op verboden
 wijze in 't Tjongerkanaal elk f 5 b of 3 d h.
 Albert de V te Steenwijk een trekhond die voor een
 kar gespannen is los en onbeheerd laten staan f 2
 of 2 d h.
 Gerbrand H te Munnekeburen een schaap in een
 anders land laten loopen f 2 b of 1 d h.
 Hielkje O te Heerenveen Sietske A en Elske B te
 Oranjewoud Hendrikje en Wiebigje B te Beneden-
 knijpe wederrechtelijk loopen in een verboden bosch
 te Oranjewoud elk f 1 b of 1 d h.
 Hans K te Terkaple wederrechtelijk loopen over ver-
 boden voetpad
 en nog vier 4 personen wegens openb dronkenschap

05-06-1901 NvF

Prijsopgaaf gevraagd van een nieuwe
Melkwagen,
met een laadruimte van 50—60
bussen. Adres a.d. ZUIVELFA-
BRIEK te Boijl.

06-07-1901 NvF

Boijl.

Jan D. is veekoopman. De gebroeders *Slager* van *Finkega* zijn dat ook. En nu heeft broodnijd den eerste zoover gebracht, dat hij *Minke Slager* met 'n stok voor 't hoofd geslagen en hem en z'n broer *Reinder* beiden erg beleedigd heeft. Dat was tijdens de kermis.

Daar *Jan* al tweemaal eerder wegens beleediging veroordeeld is, meende de off. 10 dgn. gevang. te moeten vragen.

Jan verzocht om 'n geldboete. De drie veehandelaars verklaarden eenparig dat de ruzie al weer bijgelegd was.

Uitspraak vonnissen Donderdag 21 Nov.

13-11-1901 NvF

Aanbesteding

op Donderdag 3 April a.s., wegens het vergrooten der Handkracht-boterfabriek te Boijl tot een Stoomzuivelfabriek met maalterij, waarvan bestek en tekening ligt ten huize van den Heer J. HOFSTEE te Boijl.

Aanwijzing op den dag der besteding, 's morgens elf uur.

Nadere inlichtingen te bekomen bij JAN ELIZA MULDER te Noorwolde.

22-03-1902 NvF

VAN OVER DEN TJONGER, 26 Mei. Te Boijl is de woning van A. H. afgebrand. Hij had niets verzekerd, en doet nu een beroep op de barmhartigheid zijner medemenschen. — Te Rouveen schrok een paard voor een motor; het geraakte op hol en de wagen sloeg geheel uit elkaar. Als schadevergoeding kreeg de eigenaar een gulden. — Twee personen te Ruinen hadden „kwestie“. De kameraad van den een vuurde maar dadelijk een revolver af, doch schoot gelukkig mis. — Honden hebben te Ruinerwold weer een lam verscheurd.

28-05-1902 NvF

Aan de Coöp STOOMZUIVELFABRIEK met KOREN-MALERIJ te Boijl worden gevraagd: een

**Machinist en
een Molenaar.**

Zij, die voor beide bekwaam zijn genieten de voorkeur.

Opgaaf van verlangd salaris is gewenscht. Franco brieven met getuigschriften vóór 8 Juni aan H. JONKERS te Boijl.

04-06-1902 NvF

Ter gelegenheid der jaarmarkt te Boijl op Dinsdag 30 Sept.

FIETSRIJDEN

met Hindernissen.

Prijzen f 10, f 4 en f 1.

Aangifte tot 2 uur.

27-09-1902 NvF

Vonnissen Kantongerecht heerenveen

5 Juli

Hendrik B. te Steenwijk zitten op een hondenkar te Steggerda f 1 b. of 1 d. h.

Jan K. te Boijl vervoeren van te veel kannen met melk f 3 b. of 2 d. h.

09-07-1902 NvF

Wegens verandering in stoom te koop en tot circa 23 Augs. dagelijks in werking te zien: de volledige en in zeer goeden staat zijnde

inventaris

(3 Alfa's, 2 Victoriakarns, 1 voorwarmer enz.) van de Handkracht-Boterfabriek te Boijl.

13-08-1902 NvF

Te huur voor 5 jaren, ingaande 1903 en eindigende 1908. Bij gesloten briefjes: een

Arbeiderswoning

met weid- bouwland en heide,

met benooidigde brandstof, gelegen aan den zandweg naar **Doldersum**, thans in huur bij **HARMEN W. NIJHOLT** te Boijl. Te bevragen bij **JOHS. K. MULDER** te **Biesberkampe**, waar de voorwaarden zijn te vernemen. Briefjes in te leveren voer of op 24 November 1902.

08-11-1902 NvF

Aan de Stoom-Korenmalenrij

TE BOIJL,

wordt voortaan eiken werkdag, behalve Zaterdag,

GEMALEN.

Het te malen graan kan na 8 en vóór 12 uur aan de fabriek geleverd worden.

Het Bestuur:
J. J. OOSTERHOF.

13-12-1902 NvF

Boyl.

Januari 16. Herberg Posthumus te Boyl. Er zijn nog al veel bezoekers, en het begint roerig onder hen te worden. De kastelein stuurt om den brigadier Scheidemans. Deze komt, en kalmeert de gemoederen.

Velen doet dit genoegen, anderen niet. Tot deze laatsten behoort Johannes vd. W. Hij begint tegen Scheidemans ruzie te zoeken.

„Scheidemans, wil je een glas bier?”

„Né, Vd. W. ik gebruik geen sterke drank.”

„Nou, kom. Je lust er wel een. Je zijt ook een groote....”

Hier is een woord uitgelaten, door hetwelk Scheidemans zich beleedigd gevoelde.

„Onthoud je dag,” zei hij.

Eisch tegen Vd. W. : 14 dagen gevang.

25-03-1903 NvF

Terstond gevraagd: een

Smidsknecht,

grootendeels bekwaam, bij **L. OOSTERKAMP**, Gedipl. Hoef-smid, **Boijl.**

13-06-1903 NvF

Boijl.

Klaas Velthuizen en nog iemand stonden een praatje te maken dicht bij het huis van Berend Stuiver. Zij zagen hoe een onbekend persoon op het huisje toetrad, hoorden dat daarbinnen eenige „herrie” gemaakt werd, zagen vervolgens den onbekende weer naar buiten komen, een eind prikkeldraad-afschutting vernielen, een koe die naast het huis, aan een touw gebonden was, meenemen, en zoo den weg opgaan. Daar trad Berend hem tegemoet om zijn koe te heroveren, wat hem niet dan na een ernstig handgemeen gelukte.

Na den slag, en nadat de vreemde zich verwijderd had, kwam Stuiver bij de vrienden loopen en vroeg: „Hè je zien hoe mien breur Jan mij behandeld hef?”

Waarop de beide vrienden met kwalijk verborgen verbazing vroegen: „Was dat je breur Jan?”

Breur Jan had zich heden voor de rechtbank te verantwoorden, en er werd 14 dgn. gevang. tegen hem geëischt. Hij was er niet, en breur Berend al evenmin. Dat speet ons, want mogelijk hadden ze, elkaar tegemoet tredende voor de balie, het verkeerde van zoo hooggaanden broedertwist ingezien en waren in vrede huiswaarts gekeerd. Men weet nooit hoe een stuivertje rollen kan!

01-07-1903 NvF

Vader en Zoon.

Sedert de oude S. onder Boyl met een vrouw was getrouwd, die nog jonger was dan z'n zoon Berend, werd de verstandhouding tusschen beide mannen minder goed en op zekeren dag is het tot een uitbarsting gekomen. Berend greep z'n vader aan en wierp hem op een grond. De Rechtbank veroordeelde hem deswege tot 14 dagen gevangenisstraf en de advocaat-generaal eischte heden, hoe goed bekl. zijn onschuld ook bepleitte, bevestiging van het vonnis.
Woensdag 22 Juni, 10 uur uitspraak.

11-07-1903 NvF

Ter gelegenheid der JAAR-MARKT te

Boijl,
Wielervedstrijd
op Dinsdag 29 Sept.
voor de eerst omliggende dorpen.
Prijs f 7,50. Premie f 2,50.
Aangifte voor 2 uur bij
R. POSTHUMUS.
Minstens 8 rijders moeten deelnemen.

26-09-1903 NvF

In 1901 huwde koningin Wilhelmina met Hendrik van Meckelenburg-Schwerin (1876-1934).

In de periode 1898-1929 was Jan Jacobs Mulder (1869-1931) als huisarts actief in zijn geboortedorp Noordwolde. Zijn praktijk bestreek een uitgestrekt gebied met grotendeels een arme bevolking, die deels nog in plaggenhutten woonde.

Als bestuurslid van 'De Eendracht', de vereniging die de dorpsbelangen behartigde, zette hij zich in voor de ontwikkeling van zijn woonplaats Noordwolde. Hij was samen met de plaatselijke predikant ds. Frits Reitsma oprichter van de plaatselijke Rietvlechtschool.

De nieuwe Woningwet van 1902 bepaalde dat niet gebouwd mocht worden zonder vergunning en dat bestaande plaggenhutten verbeterd moesten worden. Hier en daar werden de zijmuren van de plaggenhutten vervangen door hout en de voormuren door metselsteen.

Op 17-12-1903 maakten de gebroeders Orville en Wilbur Wright, fietsmakers in North Carolina in Amerika, voor het eerst een vlucht met een door hen zelf gemaakt en door motorkracht aangedreven vliegtuig. Dit vehikel bestond uit een samengesteld houten latwerk en twee met linnen beklede vleugels, die door een groot aantal ijzeren draden bij elkaar werden gehouden. De benzinemotor was eveneens zelfgemaakt. Fietskettingen zorgden voor de aandrijving van de twee houten propellers.

De piloot lag op zijn buik op de onderste vleugel. De eerste vlucht duurde 12 seconden, waarbij 36 meter werd afgelegd. De gebroeders hadden hiermee bewezen dat een mens met een gemotoriseerd toestel vanaf een vlak terrein de lucht in kon komen en blijven. De ontwikkeling van het vliegtuig ging vanaf dat moment erg snel.

In 1904 werd in Boijl de toneelvereniging "Nut en Genoegen" opgericht.

Op 01-01-1906 trad de Motor - en Rijwielwet in werking. Vanaf deze datum was er één landelijke regeling voor het verkeer op de weg, in plaats van een wirwar aan lokale verordeningen. Iedereen, die op deze datum een auto of een motorfiets had, was verplicht een nummerbewijs aan te vragen bij de Commissaris van de Koningin in de provincie waar men woonde. Elke provincie kreeg een eigen beginletter, Friesland de letter B.

Op 10-10-1906 was er een oproep voor een zelfstandige gemeente Vinkega-Noordwolde-Boijl. Tijdens de vergadering van dorpsvereniging 'De Eendracht' werd de bevolking opgeroepen medewerking te verlenen aan de oprichting van deze nieuwe zelfstandige gemeente. Deze oproep vond zijn oorsprong in de reeds jaren durende rivaliteit tussen Noordwolde en Wolvega. In het gemeenteverslag van 1887 werd hiervan al melding gedaan. Sindsdien werd Noordwolde vaak achtergesteld en tekort gedaan.

Noordwolde—Boijl.

Als men in een kermisnacht, zooals die van 29 op 30 Sept. te Boijl was, eenige malen op en neer wandelt, komt men vrij zeker verscheiden feestgenooten tegen. Dáárom, — moet ik nu juist de persoon geweest zijn die Jan Mulder met een mes gestoken heeft? vroeg Willem V.

Maar voor den rechter-commissaris heeft hij toch verklaard, dat hij in dien bewusten nacht zoo dicht bij Jan heeft gestaan dat hij hem een por had kunnen geven, als hij gewild en een mes gehad had. Maar ik wilde niet en een mes had ik heelemaal niet bij mij; daar komen maar ongelukken van, zei hij heden.

Toch verklaren Pieter Jager en Antje Hofstee, de beide meisjes die dien nacht met Jan Mulder en zijn vriend Andries Scheper uit waren, dat het Willem was, die eensklaps uit het nachtelijk duister voor hen opdook; eerst Scheper een slag op den arm gaf en vroeg: „Wie ben je?” en toen hij ten antwoord kreeg, dat hem dat niets aanging, dezelfde vraag aan Mulder richtte. Mulder had hetzelfde antwoord gegeven, waarop V. uitriep dat hij 't eens nader met hem „bezoeken“ zou, en hem een stoot tusschen de schouderbladen, en daarna een slag op den arm gaf. Daarop verdween de aanvaller.

Eenige oogenblikken later merkte Mulder dat hij gewond was en bloed verloor. Men liep nog een drietal herbergen af; daarna werden de meisjes naar huis gebracht en tegen 6 uur in den morgen kwam de gewonde thuis, doch toen kon hij ook niet meer. Hij raakte te bed, de dokter werd gehaald en pas 10 dagen later kon hij zijn werk hervatten.

„Heb je er niet op aangedrongen, dat hij dadelijk na zijn verwonding naar huis moest gaan?” vroeg de pres. aan Antje Hofstee. „Dat ware beter geweest, dan eerst nog herberg in, herberg uit te loopen.“

Antje had daar geen antwoord op gereed.

Willem V. ontkent halsstarrig. De beide vrienden, die hem niet kenden, herkennen in hem niet den persoon die hen aanviel. Antje herkende V. dien avond alleen aan zijn stem.

Eisch: 9 mnd. gevang.

28-11-1903 NvF

Gevraagd met 1 Maart of 12 Mei a. s. een
smidsknecht,
bij L. OOSTERKAMP, Gedipl.
Hoefsmid, Boijl.

27-01-1904 NvF

Attentie.

Tien gulden belooning geef ik aan dengene, die bewijzen kan dat ik turf heb verkocht van de eigendomlijsten.

Boijl, SJOERD VEENSTRA.

30-01-1904 NvF

Gevraagd om dadelijk in dienst te treden, een
Schoenmakersknecht,
beste werker, voor vast werk en hoog loon, bij W. KOOPMANS, Schoenmaker te Boijl.

11-06-1904 NvF

Voor het Hof, 2 Jan.

De Flesch en het Mes.

Oudergewoonte was het in den nacht van 29 op 30 September kermis te Boijl en oudergewoonte hadden jongens en meisjes „arm in arm, wat heb ik je lief, als ik je trouw, dan ben je mijn wief“ een heele boel plezier. Herberg-in, herberg-uit gaande genoten ze daarbij van Gambrinus' edel nat of teugjes uit het Schiedammer vat, wat de feestvreugde zeer „verhoogde.“ Jan Mulder deed ook mee en had ook een meid, evenals zijn vriend Andries Scheper. Op hun spatsiertocht ontmoetten ze drie onbekende jongens, die zonder vrouwelijk gezelschap waren en van wie een heel dicht bij hen kwam, eerst aan Scheper en toen aan Mulder vragende, hoe zij heetten. „Dat raakt je niet,“ antwoordden beiden heel cordaat, na elkander, doch gelijkloidend, om het eens justitieel uit te drukken; maar dat „raakt je niet“ bezorgde Mulder een stoot tusschen de schouderbladen, die raak was, zooals niet lang daarna in de herberg van Bentheim bleek. Mulder trok daar zeer de opmerkzaamheid door zijn gapende rugbekleding en toen rijksveldwachter Tasma zijn vinger in de opening stak, bleek, dat hij tot Mulders blooten rug kon doordringen, van waar hij den vinger met bloed bevekt terug trok.

De verwonde maakte er echter niet veel drukte van; integendeel, boemelde met zijn gezelschap stilletjes door tot „de schaduw was aen 't overleenen.“

Later is de pijn, daarna de dokter en eindelijk de Justitie gekomen, welke laatste den 20-jarigen stoelenmaker W. V. te Noordwolde, hoofdzakelijk op getuigenis der beide meisjes, schuldig heeft geoordeeld aan mishandeling van Jan Mulder met een scherp voorwerp en hem deswege als ouden bekende zes maanden gevangenisstraf heeft opgelegd.

06-01-1904 NvF

Tolverpachting.

BURGEMEESTER en WETTERS van

Diever,

zullen op **Maandag 24 October 1904,** 's v.m. 11 uur, in het GEMEENTEHUIS te Diever, publiek, bij inschrijving

VERPACHTEN,

voor den tijd van 3 achtereenvolgende jaren, ingaande 1 Mei 1905,

het recht van TOLHEFFING bij de 2 tolboomen op den straatweg Diever---Boijl.

De biljetten moeten voor 11 uur v.m. zijn ingekomen.

De voorwaarden liggen ter lezing op het gemeentehuis te Diever en bij den logementhouder Voskuilen te Zorgvlied.

H. G. VAN OS, Burgemeester.

H. H. HESSELS, Wethouder.

15-10-1904 NvF

Kievitseieren.

LEEUWARDEN, 9 Mei. De kievitseierenhandel in Friesland — welke voor velen in de provincie in het voorjaar een bestaan oplevert — is j.l. Vrijdag voor dit jaar geëindigd, wijl ingevolge art. 22 van de Jachtwet, na 5 Mei het verkoopen, te koop uitstellen of vervoeren van die eieren verboden is.

Het getal kieviten en dat der gevonden eieren in de provincie, was dit jaar belangrijk grooter dan de vorige jaren, een gevolg van het gunstige weder gedurende den broedtijd en den lageren waterstand.

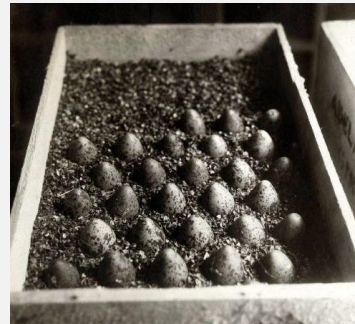
Het getal eieren, dat in het afgelopen seizoen gevonden is, wordt geschat op 180,000 à 200,000, wat, tegen een gemiddelden prijs van 14 cent per stuk, een bedrag maakt van 25 à 28 duizend gulden aan zuiver arbeidsloon, ongerekend nog het groot aantal eieren van griet, tjirk, snip, kempfaan enz., welke niet zoo bepaald gezocht, doch in het voorbijgaan medegenomen worden.

Niet meer dan een derde van den voorraad eieren bleef in het land, de overige werden naar het buitenland verzonden en ter markt gebracht, voornamelijk naar Engeland, Frankrijk en België; ook hadden, op bestelling, verzendingen plaats naar Weenen, St. Petersburg en Konstantinopel, zelfs naar Algiers en Egypte.

De hoogste marktprijs der kievitseieren was in het begin van het seizoen — in het laatst van Maart — f 2 per stuk. In dien tijd zijn geen eieren naar het buitenland verzonden, omdat men daar dien hoogen prijs er niet voor over heeft. De laagste prijs was 11 cent, Donderdag j.l.

Het zoeken en rapen van kievitseieren was (vooral in Friesland) in het voorjaar een geliefde bezigheid.

Het kievitseie was een statussymbool. De eerste eieren brachten veel geld op. Er bestond een levende handel.

kievitseieren in een transportkistje

bericht en foto
09-05-1904 NvF

Oldeberkoop.

't Was kermis in 't dorp. Joh. vd. W. was ook van Boijl naar de kermis gekomen. Hij wist echter niets beters te doen, dan andere kermishouders lastig te wezen. Ten slotte ontzag hij zich niet, onder de oogen der marechaussee's, Klaas v.d. Woude te mishandelen en in 't gezicht te krabben.

De brigadier Nammensma greep hem direkt beet, zag op 't gezicht van vd. Woude bloed, dacht aan een mes en fouilleerde Johannes. Hij vond een mes en nam dit in beslag.

Later zei Johannes f 1,50 te vermissen en hij verweet den marechaussee dit bedrag uit zijn zak te hebben gestolen.

Eisch voor mish. en belediging 6 mnd. gev.
Uitspraak Donderdag a.s.

15-10-1904 NvF

HEERENVEEN, 18 Nov. In de heden gehouden vergadering van de Gezondheidscommissie, gezeteld in Schoterland, is besloten tot onbewoonbaarverklaring voor te dragen de woning bewoond door Jan van der Veen te Boijl, wegens buitengewone bouwvalligheid.

23-11-1904 NvF

op MAANDAG 26 DEC.
2de Kerstdag

bij H. v.d. BRUG
te Nieuwebrug.

Optreden van den Heer:

J. v.d. LAAN,

Hollandsche en Friesche komiek
en coupletzanger.

Entree 25 cents.

Aanvang halfacht.

Na afloop BAL.

J. v. d. LAAN,

Declamator,

komt 2e Kerstdag,

's avonds 7 uur,

bij R. T. POSTHUMUS
te Boijl.

NA AFLOOP BAL.

24-12-1904 NvF

(hoe kan dit, op 2 plaatsen tegelijk?)

Mazelen.

NOORDWOLDE, 12 Jan. Sedert eenige weken heerschen te dezer plaatse en omstreken de mazelen als eene gevaarlijke epidemie. Het aantal patienten en het sterftecijfer is zod groot als zelden wordt gekend. De ziekte bepaalt zich echter hoofdzakelijk tot de dorpen Noordwolde en Finkega a.o. en opmerkelijk is het, dat, terwijl de school te Noordwolde (Oosterstreck) wegens gering bezoek gesloten is, in het aangrenzende Boyl nog geen enkel geval onder schoolgaande kinderen is geconstateerd. Ter beteugeling der ziekte worden de kinderen uit huisgezinnen waar ze heerschende is, overeenkomstig de gemeenteverordening tijdelijk van de scholen verwijderd. Welke ernstige gevolgen deze epidemie thans met zich voert, blijkt wel hieruit, dat elken morgen met droef klagend klokgelui het overlijden wordt verkondigd van soms drie kinderen, terwijl het deze week tweemaal gebeurde, dat ouders twee kinderen tegelijk ter begraafplaats brachten.

14-01-1905 NVF

Mazelen.

NOORDWOLDE, 19 Jan. Nog altijd heerscht hier de mazelen-epidemie en voortdurend vraagt ze onder de kinderen hare slachtoffers, wier aantal in dezen omtræk sedert 1 Januari reeds tot 20 is gestegen. Heerschte de ziekte aanvankelijk in het terrein van een groeten cirkel om ons dorp, thans wordt deze cirkel voortdurend kleiner en eenige kinderen in de kom van het dorp zijn thans mede aangetast. Tegelijk heeft er echter uitbreiding naar buiten plaats, zoodat in het naburige Boyl en Vliederveen ook reeds enkele gevallen zijn geconstateerd. De drie scholen te Noordwolde, alsmede die te Boyl en Steggerda (Hoeve) zijn tijdelijk gesloten.

20-01-1905 NVF

(— Wegens het uitbreiden der mazelen onder de schoolbevolking zijn ook de scholen te Boyl, Noordwolde (dorp) en Noordwolde aan den straatweg naar Frederiksoord, gesloten. In de school te Steggerda aan den Jekweg zijn de lessen weer begonnen.

23-01-1905 LC

Boijl.

Wegens 't wegnemen van een kruiwagenvol plaggen van eens anders heideveld werd tegen Abraham R. te Boijl f 2 b. of 4 dgn. hecht. geëischt.

29-07-1905 NVF

** Bevallen van een meisje:
* * MARTJE HOFSTEE—

VAN WEPEREN.

Boijl, 26 Augs. 1905.

Geheel eenige kennisgeving.

02-09-1905 NVF

Rechtzaken.**Rechtbank te Heerenveen.**

Zitting van Donderdag 10 Augustus.

Vonnissen.

R. F. te Mirns, vernieling, 6 maanden gevangenisstraf.
A. van het M. te Echten, vernieling, 1 maand gevangenisstraf.

W. B. te Joure, oud 14 jaar, diefstal, plaatsing in een gesticht tot 8 April 1909.

A. R. te Boijl, diefstal van plaggen f 5 boete of 10 dagen hechtenis.

A. B. te Steenwijk, diefstal van geld, 1 maand gevangenisstraf.

W. B. v. d. Z. te Giethoorn, glas in gooien, vrijgesproken.

M. H. te Steenwijk, In gooien van 8 glazez, 2 maanden gevangenisstraf.

12-08-1905 LC

Gevraagd een

MEID

op 1 Mei a.s., beste melkster, bij J. LEISIRA te Boekelte bij Boijl.

J. K. MULDER te Rijsberkamp onder Boijl, vraagt tegen 1 Mei a.s. een groote en een aankomende

BOERENKNECHT.

27-01-1906 NVF

Te koop: een drachtige

MOT,

werptijd 25 Februari; bij de
Wed. H. OOSTERKAMP
te Boijl.

27-01-1906 NVF

Gevraagd wegens teleurstelling: Een

boerenmeld

om met Mei in dienst te treden
bij S. HOFSTEE, Boijl.

17-03-1906 NVF

Te huur of te koop gevraagd
 een nieuwe of gebruikte,
 doch in goeden staat zijnde

melkwagen,

wielbreedte 15 cM., laadruimte
 60 bussen.

Aanbiedingen worden inge-
 wacht bij 't Bestuur der Coöp.
 Stoomzuivelfabriek te **Boyl**.

31-03-1906 NvF

BOIJL, 16 Mei. De alhier gisteren gehouden
 jaarmarkt was druk bezocht. Koeien golden van
 f 95 tot f 165, schapen f 15 tot f 26, lammeren
 f 7 tot f 12, varkens f 29 tot f 37, biggen f 1,30
 tot f 1,50 per week. De aanvoer was in verhouding
 tot de koopers niet groot.

19-05-1906 NvF

— Zaterdag brandde de arbeiderswoning,
 toebehoorende aan Joh. K. Mulder en bewoond
 door Harm Nijholt te Boijl, tot den grond
 toe af. Huis en inboedel waren verzekerd.

07-08-1906 AH

Harddraverij te Boyl.

op 25 September a.s.

Van paarden uit de gemeen-
 te Weststellingwerf, die geen
 prijs hebben gewonnen en min-
 tens een maand in 't bezit moe-
 ten zijn van den eigenaar en tot
 genoegen der keurmeesters zijn.

Mintens 6 paarden moeten
 mededingen.

Aangifte tot 's morgens 12
 uur, bij

de wed. S. BENTHEM.

1 Cadeau	f 20.
2 Cadeau	f 7,50.
Troostprijs	f 2,50.

's Morgens 10 uur

KEURING

bij de Wed. S. BENTHEM

van Melkkoelonen Schapen

uit **BOYL**

1 prijs KOEIEN	f 4.00.
2 prijs	f 1.50.
1 prijs SCHAPEN	f 2.00.
2 prijs	f 1.00.

Namens 't BESTUUR.

22-09-1906 NvF

Schutjaspertij

om Wild,

Zaterdag 1 Decb.,

's avonds 6 $\frac{1}{2}$ uur,

bij de wed. S. J. Benthem

BOIJL.

28-11-1906 NvF

Meer informatie over wed. S. J. Benthem is te
 vinden op pagina 77 in deel 5

BOIJL, 10 Jan. Benoemd tot machinist-mole-
 naar aan de Stoomzuivelfabriek alhier, A. Coehoorn,
 thans 2e machinist te Jubbega.

12-01-1907 NvF

Een aantal ingezetenen uit de dorpen
 Noordwolde, Boyl en Vinkega — te zamen ongeveer
 5500 inwoners tellende, behoorende tot de gemeente
 Weststellingwerf — hebben aan de Koningin een
 verzoek ingediend, om deze gemeente zoodanig te
 splitsen, dat genoemde dorpen een afzonderlijke
 gemeente vormen onder den naam van Zuid- of
 Midden-Stellingwerf.»

Van de gemeente zou dan nog overblijven 18 dorpen,
 te zamen met ruim 10,500 inwoners.

05-02-1907 NvdD

De Gemeenteraad van Weststellingwerf heeft in aansluiting aan vroeger gezonden adressen van ingezetenen uit de dorpen Noordwolde, Boijl en Vinkega, waarin gevraagd werd om splitsing van deze uitgebreide gemeente — en wel zoodanig, dat genoemde drie dorpen te zamen één nieuwe gemeente zouden uitmaken — thans uitgesproken, dat hij die splitsing gewenscht en noodig acht, mits dat er regelingen gemaakt worden over:

a. de eigendommen der gemeente in de dorpen Noordwolde, Boijl en Vinkega; — b. de scholen en onderwijzerswoningen voor zoover die worden gehuurd; — c. de armengelden; — d. de school op de Hoeve, die zoowel door kinderen uit de nieuwe als uit de bestaande gemeente zal bezocht worden.

Vooraf is de splitsing wenschelijk, omdat de verschillende behoeften der bewoners zeer uiteenloopen, daar in het Westelijk gedeelte veeveelt en veenderij de hoofdbronnen van 't bestaan uitmaken, terwijl in 't Oostelijk deel landbouw en vooral in Noordwolde de industrie de hoofdmiddelen van bestaan zijn.

Weststellingwerf is groot 22,831 H.A., telt 20 dorpen, 16,007 inwoners en is 7 uur gaans lang.

01-03-1907 NvdD

Laster.

Ondergeteekende looft f 25 uit aan P. Blauwbroek als hij mij kan bewijzen de lage beschuldiging, door hem tegen mij gedaan. Waarom hebt gij die beschuldiging niet persoonlijk tegen mij gedaan, maar valsche-lijk achter mijn rug rondgestrooid. Waar hebt gij gezegd, dat gij bij mij hadt opgesponnen bij het afrekenen daar gij zoo fatsoenlijk mogelijk waart. Wij hielden ons stil want mijns inziens is hij, die eens anders slechte daden rondbazuint, even slecht als deze, maar thans noodig ik U uit bij mij te komen, dan zal ik U vertellen hoe zij leefde als zij onder onze oogen weg was.

Riesbarkamp Boijl.

J. RUSSOEN.

06-04-1907 NvF

TOONEELVOORSTELLING

door de vereeniging
„NUT EN GENOEGEN“ op
Donderdag 28 Maart
en Maandag 1 April, bij

bij J. H. NOLLES te BOIJL.

Aanvang 's avonds 7½ uur.
Toegangsprijs 25 ct. p. persoon.
Na afloop BAL.

30-03-1907 NvF

Galoppeerpartij te BOIJL,

op DINSDAG 24 Sept.,
door paarden en keden, die
niets hebben gewonnen en tot
genoegen der keurmeesters zijn.
Minstens 6 moeten deelne-
men.

Prijs f 15, premie f 5,
cadeau f 2,50.

Aangifte bij A. H. v. RIESEN
tot 12 uur. Aanvang 2 uur.

14-09-1907 NvF

Op een adres van ingezetenen van Scherpenzeel-Munnekeburen en Boijl, om aldaar eenige straatlantaarns te plaatsen, adviseerden burg. en weth. om, zoodra de gasverlichting te Wolvega is tot stand gekomen, van de dan beschikbaar komende petroleum-lantaarns eenige in bedoelde dorpen te plaatsen. Bij acclamatie wordt dienovereenkomstig besloten.

31-10-1907 LC

Men meldt aan de *N. R. Ct.* :

Eenige Belgische heeren hebben de laatste 9 dagen gejaagd op het door hen gehuurde jachtterrein onder Boyl (Weststellingwerf) en Elsloo (Ooststellingwerf). De eerste drie dagen schoten ze met 7 geweren: 188 hazen, 35 korhoenders en 34 patrijzen, de volgende drie met 4 geweren 96 hazen, 5 korhoenders en 26 patrijzen, en de laatste drie dagen met 8 geweren: 73 hazen, 30 korhoenders en 26 patrijzen, zoodat in die 9 dagen meer dan 500 stuks wild bemachtigd werd. De mist was oorzaak, dat er de laatste dagen naar evenredigheid minder wild geschoten werd dan in het begin.

13-11-1907 LC

Boyl.

Abraham Rinsbergen en zijn bureu werden den laatsten tijd door de zuivelfabriek wat stiefmoederlijk bedeed. Ze ontvingen slechts weinig voor hun melk en kregen ook maar weinig ondermelk terug.

Dat raadsel moest opgehelderd worden. Daarom stelde men zich den 5 Febr., niet ver van de plaats waar de bussen stonden, ver-

dekt op en zie, daar kwam de „oplossing” van dit vraagstuk aanwandelen, met 'n halve liter en een kom in de hand. 't Was hun buurman Hendrik O. Ze zagen dat hij uit een der bussen melk in de kom schepte en daarmee verdween.

Veldw. Dijkerman kreeg een wenk en deze nam den volgenden morgen de rol van bespieder over. Weer kwam buurman O. en weer schepte hij kom en halve liter vol, weer wilde hij heengaan; maar toen kwam Dijkerman hem een „tot hiertoe” aanzeggen. 's Mans naam werd opgeteekend.

O. bekende, voorzover het 6 Febr. betreft Hij had het gedaan voor zijn ziek kind. En hoewel hij voor dat kind alle dagen een liter melk kreeg van de armvoogdij, dat kind lustte wel meer... 't had hem dien morgen al drie-maal gevraagd en omdat hij zelf geen melk had, was hij toen maar naar buurmans bus no. 75 geloopt.

Eisch: 6 weken gevang.

07-03-1908 NvF

Boijl.

De landbouwer Lels hoorde in den avond van 20 Oct. gekraak op z'n land. Hij ging op onderzoek uit en zag 'n viertal personen van om en bij de 20 jaar, waarvan één, de 22-jarige Johannes Hendrik V., een hekpaal vernielde en in de sloot wierp, waarna hij zijn makkers uitnodigde: „Laten we hem (Lels) ook in de sloot d.....!”

Toen de drie niet op die vriendelijke uitnodiging ingingen, trad Johannes op den landbouwer toe, vroeg hem heel belangstellend: „Wat wil jij?” en gaf hem een vuistslag in 't gezicht.

Bovendien is Lels door een van 't aardige viertal in de mouw gesneden. Dader onbekend.

Tegen Johannes eischte de Off. 6 weken gevang.

Uitspraak Donderdag a.s.

30-11-1907 NvF

Boyl.

Koopman Jochem vd. W. van Boyl was met zijn hondenkar op weg naar huis. Zijn honden waren niet genuilkorfd, wat rijksveldw. Dijkerman van Zorgvlied opmerkte. Deze hield hem aan en zei, dat hij procesverbaal moest opmaken.

„Ik zal je 'n halve gulden geven, dan laat je 't zaakje blauw-blauw,” zei vd. W.

„Daar maak je je wéér schuldig aan een strafbaar feit,” zei Dijkerman en hij teekende andermaal 's mans naam op.

Tegen bekl., die overigens gunstig bekend staat, werd wegens deze poging tot omkoopning f 20 boete of 20 dagen hecht. ge-eischt.

25-01-1908 NvF

In 1907 was Noordwolde niet meer bereikbaar per beurtschip vanwege de slechte onderhoudsstaat van de Noordwoldervaart.

Op 27-04-1908 vond de officiële opening plaats van de Rijksvakschool in Noordwolde. Deze school was de eerste in Nederland. De school startte met 17 leerlingen in een deel van het gemeentelijk armhuis, waar enkele lokalen en een werkplaats werden ingericht. De heer Harm Ellens, een bekende sierkunstenaar, werd directeur van de vakschool. Als vakleraar werd aangesteld de heer K. A. Schönfeld uit Lichtenfels in Duitsland. Zijn salaris bedroeg fl. 2.000,- per jaar. Voor de avondopleiding (voor ouderen) bestond al gauw een groeiende belangstelling.

Op 01-11-1908 werd in Noordwolde een nieuw postkantoor in gebruik genomen.

Enkele jaren eerder was het al mogelijk geworden om postzaken in het dorp af te handelen.

De toren op het postkantoor werd later gesloopt.

Postkantoor in Noordwolde.

Fries Fotoarchief, idnr. AP77
beelddatum is ca. 1915

Straatweg van Vledder naar Appelscha.

Door de heeren G. van Leuven, directeur der M. van Weldadigheid, en W. Huender, notaris te Steenwijk, zijn burgemeester en wethouders van de gemeenten Ooststellingwerf, Diever en Vledder, benevens de heeren J. Tromp Meesters te Steenwijk, Verwer te Zorgvlied, Tiesingate Oosterwolde en Mulder, Stoker, Vondeling en Witvoet te Appelscha, uitgenoodigd tot een bijeenkomst te Zorgvlied, om te spreken over een straatweg van Vledder naar Appelscha. Burgemeester en wethouders van de drie gemeenten waren verhinderd, maar de bovengenoemde negen heeren waren gisteren ter vergadering aanwezig en hebben een comité gevormd, dat zal trachten een verhard en weg te doen aanleggen van Vledder over Doldersum en Groot-Wateren naar Appelscha en Oosterwolde, met een zijweg van Doldersum over Boschoord naar Boyl. De totstandkoming van dien weg zou van zeer groot belang zijn voor de bewoners van genoemde gemeenten en van Oostelijk Weststellingwerf.

27-08-1908 LC

Aanleg van wegen tusschen Friesland en Drenthe.

In een te Frederiksoord gehouden vergadering is besproken de aanleg van een straatweg Vledder over Doldersum naar Boijl, aansluitende aan den straatweg Noordwolde—Boijl—Elsloo en van een straatweg van Doldersum naar Groot-Wateren en van daar langs de Staatsbosschen naar Appelscha naar den bestaanden straatweg naar Oosterwolde.

Een comité tot uitvoering van het plan werd benoemd, bestaande uit de heeren W. Huender te Steenwijk, voorz.; G. van Leusen, Frederiksoord, secr.-penningm.; Barelds te Vledder, J. Tromp Meesters te Steenwijk, mr. L. G. Verwer te Zorgvlied, Tiesing en A. Vondeling te Oosterwolde. Voorloopig is besloten geen tolleren op de aan te leggen wegen te plaatsen, vrijwillig afstand van grond te vragen en te trachten van het Rijk, de betrokken provinciën en van particulieren het benoodigde kapitaal voor den aanleg bijeen te krijgen. De heer Blaupot ten Cate, civiel-ingenieur te Arnhem, zal worden uitgenoodigd een volledig plan te ontwerpen.

16-01-1909 LC

Bij JAN POST te Boijl staat ter dekking gereed een beste **Springbeer.**

JAN T. ZANDSTRA te Boijl is houder van een besten overjaarschen **Springram** van het vorige jaar.

26-09-1908 NvF

Te koop een beste **vole MOT,** werptijd 23 Maart, bij **A. H. VAN RIESEN** te Boijl (Vrouwenveld).

Aan hetzelfde adres gevraagd 15 nieuwe of gebruikte **BIJENKORVEN.**

03-03-1909 NvF

Boijl.

Hardrijderij te Boijl. Na afloop daarvan was Anne Z., stoelenmaker te Noordwolde, erg lastig in de herberg van Nolles. Hij sloeg den arbeider Johannes Boelen met een mes op 't hoofd; een slagader boven 't linker oog werd getroffen, 't Was allemaal bloed.

't Is èn voor den mishandelde èn voor den beklagde nog best afgelopen, maar 't had slechts weinig gescheeld, of Anne had als moordenaar moeten terechtstaan.

Er werd 3 maanden tegen hem geëischt.

Uitspraak Donderdag a.s., behalve in de eerste zaak, waarvan de uitspraak is bepaald op heden over 14 dagen.

27-02-1909 NvF

Gevraagd een zeer groote **Kedde,** mak en in alle tuig bereden of een oud best **werkpaard,** bij **A. H. VAN RIESEN** te Boijl (Vrouwenveld).

10-04-1909 NvF

Gevraagd 12 Mei a.s. een **Schoenmakersknecht,** zijn werk geheel of gedeeltelijk verstaande, tegen hoog loon, met genot van kost en inwoning, bij **W. KOOPMANS,** schoenmaker te Boijl.

10-04-1909 NvF

In januari 1909 werd de eerste Elfstedentocht verreden. De winnaar van deze (officieuze) tocht was Minne Hoekstra uit Warga. Hij legde de afstand van ca. 200 km af in 13 uur en 50 minuten.

Uit de 18de eeuw zijn enkele en uit de 19de eeuw vele van dergelijke tochten bekend. In 1909 probeerde men de tocht een nationaal karakter te geven. De Friese Ijsbond besloot toen zo'n tocht uit te schrijven. Deze werd op 21-01-1909 verreden. Tevens werd toen de vereniging 'De Elfsteden' opgericht, die sedertdien de tochten organiseerde.

Op 25-07-1909 stak de Fransman Louis Bleriot het Kanaal over met een door hem zelf ontworpen ééndekker, de 'Bleriot XI'.

De vliegafstand bedroeg 37,8 km en de gewaagde vlucht duurde 37 minuten.

De 'Bleriot XI'

Mollenvangers konden zich 's winters in dienst van een boer extra inkomsten verwerven van fl. 0,40 à fl. 0,50 per dag. Er werd afgerekend op basis van 'stukloon', waarbij een ingeleverde mollenstaart 5 cent opleverde.

In de jaren vóór **1890** werden de mollen gevangen om verspreiding en schade tegen te gaan. Later werd het vangen lucratief, omdat de velletjes waarde kregen t.b.v. de bontverwerking. In **1910** hoefde de boer de mollenvangster niet meer te betalen. Opkopers van mollenvelen betaalden fl. 0,15 per vel. Vier jaar later was de prijs opgelopen tot f 0,50 en nog weer 5 jaar later werd voor één velletje zelfs fl. 1,50 betaald. Deze 'hoogconjunctuur' duurde overigens maar kort. Daarna liep de opbrengst van een velletje weer terug naar fl. 0,40.

Het 'jachtterrein' van de plaatselijke mollenvangsters bleef niet beperkt tot de naaste omgeving. De vangsters waren actief in een groot gebied. Ze trokken soms ver weg, door het hele land, vooral toen de opbrengst hoog was. Ze reisden per fiets, namen hun Stabij mee, het mollenhondje, in een korf vóór of achter op de fiets.

Boijl.

Het is een feit, dat ouders, vooral uit den minderen stand, bij een twist tusschen kinderen door dik en dun partij trekken voor elgen kinderen, zonder eerst te onderzoeken, wat de aanleiding tot dien twist is geweest.

Zoo sprak de Off. heden naar aanleiding van het gebeurde te Boijl op 7 Mei j.l. Er was een ruzietje ontstaan tusschen de kinderen van Wessel J. en de 11-jarige Christine met haar zusje. Op 't oogenblik dat J. zijn oog over de kinderschaar liet gaan, sloeg Christine zijn 4-jarig dochtertje. Dat maakte den vader zoo driftig, dat hij op de 11-jarige aanvloog, die verschrikt de vlucht nam en in een droge sloot sprong. De man sprong haar na en trok haar zoo aan de haren, dat het Christine veel pijn deed.

Ik ben te driftig geweest, erkende J. heden.

De Off. geloofde, dat er wel meer was gebeurd. Christine zegt, dat hij haar ook geslagen heeft, maar dat is niet te bewijzen en bekl. zelf ontkent. In ieder geval heeft bekl. zich aan een ergerlijk feit schuldig gemaakt en een flinke straf verdiend.

Eisch: 14 dagen gevang. J. vroeg een geldboete.

23-06-1909 NvF

NOORDWOLDE. 7 April. De aangekondigde staking van timmerlieden alhier en te Boijl is voorkomen. De knechts, die aanvankelijk het loon van 14 op 16 cts. per uur wenschten gebracht te zien, hebben het tegenvoorstel der patroons, die één ct. verhooging wilden toestaan, aanvaard.

09-04-1910 NvF

Zich na drie uur bedacht.

De 25-jarige J. v. d. V., woonachtig te Boijl, vischte in den nacht van 9 op 10 Juli in verboden vischwater onder het dorp Nijeholtpade.

De rijksveldwachter Mous, uit Oranjewoud, betrapte hem en vroeg zijn naam.

Dien wilde hij niet zeggen, waarom de politiemann hem aanpakte, om hem voor den burgemeester te geleiden.

V. d. V. ging nu op den grond liggen en verzette zich hevig door te schoppen en te trappen.

Dat spelletje duurde 3 uur!

Toen bedacht v. d. V. zich en zei toen hoe hij heette.

Gisteren stond hij voor de rechtbank te Heerenveen terecht.

Het O. M. vorderde tegen hem 6 maanden gevangenisstraf.

12-08-1910 DTLG

De 25-jarige J. V. te **Boijl** was 31 Juli in de herberg van Nolles aldaar en niet nuchteren. Hij stelde zich daar aan als een woesteling.

Met zijn mes sneed hij 17 gaten in het laken van het biljart. Na deze actie was zijn woede nog niet bekoeld. Hij stak den bezoeker Holtrop met het mes in de linkerhand en haalde het daarna over diens rug, dwars door alle kleeren heen!

Eisch 3 maanden gevangenisstraf.

27-08-1910 LC

Boyl

Er woont te Boyl een nederig landman, die in 't zweet zijns aanschijns den zwarten grond omwoelt, om daarin te kunnen zaaien het zaad, dat hem als de tijd gekomen is, een rijken oogst van wortelen, ook wel genaamd penen, zal opleveren.

Zijn bouwgrond ligt vlak bij zijn huis en is alomt gescheiden van den weg en van de eigendommen zijner buren, opdat de man kunne spitten en zaaien en wieden en oogsten in vrede, opdat het werk zijner handen niet kome ten bate van hen, die hunne dagen doorbrengen in ledigheid en hunne avonden in de herbergen.

En de tijd van den worteloogst was bijna daar. Reeds verheugde zich de man in den aanblik van de dikke wortelkoppen, die hier en daar zich opbeurden uit den grond, en reeds bepelsde hij, in welken hoek des kelders hij die schat het best zou kunnen opstapelen. Hoe verheugde hij zich in 't geluk, dat hij zou smaken, als de tijd van oogsten daar was.

Helaas, 't volmaakt geluk is den aardbewoner niet beschoren.

Op zekeren morgen, toen de man opnieuw zijn oogen liet weiden over zijn wortelbed, bemerkte hij ledige plekken, waar gisteren nog de dikste penen geprikt hadden. Hoe grijsden hem die zwarte plekken aan; hoe werd zijn hart geroerd bij 't zien van 't loof, dat slap, verwelkt in 't paadje lag. Hij was bestolen!

De man ging met het schrijnende leed in z'n harte naar de dienaren der overheid en klaagde hun zijn nood.....

't Was op een Zondagavond, 24 Juli, na elfven. De herbergen hadden hunne deuren gesloten achter de plakkers, die nog zoo lang mogelijk bij 't bier waren blijven zitten.

Ook een troepje Noordwoldenaren keerde van 't waardshuis huiswaarts. Ze waren wat overmoedig, de jongens, en toen ze voorbij een groententuin kwamen, konden ze den lust niet weerstaan om binnen te treden. Twee jongens deden 't hekje open en zetten voet op 't vreemde erf.

't Was 't heem van den man met de wortelen, R. Slager heet hij. De jongens vonden al spoedig de penen, trokken er eenige uit den grond, en zagen toen onverwacht twee mannen van achter de heg te voorschijn springen. 't Waren twee veldwachters, die de boosdoeners aldus op heeterdaad betrapten.

En de boosdoeners waren Jan K. en Gerardus J. van Noordwolde.

Alleen Jan verscheen voor den rechter, om van zijn misdrijf rekenschap te geven. Hij beweerde thans, dat hij nooit een wortel gezien had, omdat hij een borrel op had.

Maar met die verklaring kon hij zijn straf niet ontgaan. De Off. van Just. eischte tegen beide beklaagden f 10 boete subs. 12 dagen hecht.

27-08-1910 NvF

Noordwolde.

Het stoelenmaken en met name het Noordwoldiger-stoelenmaken is een eenzaam bedrijf; het heeft den naam Noordwolde een goeden klank gegeven tot ver buiten de landpalen.

En toch — in Noordwolde en omstreken zelf verwekt de beroepsnaam „stoelenmakersjongen" geen aangename voorstellingen. Men is geneigd bij dien naam te denken aan ruwe, onbeschofte manieren, aan baldadigheid en haarplukkerij, aan tabakspruimsap en jeneverlucht.

Misschien is dit te wijten aan de verouderde werkwijze, die meest nog wordt gevolgd en die in bedompte werkplaatsen groote aantallen jongens bijeen brengt, bij werk, dat den geest niet voldoende in beslag neemt om hem te beletten af te dwalen tot lagere gedachten.

Hoe 't zij, er gaat een kwade roep uit van die jongens.

Heden stonden er weer een drietal van dat glide terecht wegens een vergriep tegen de maatschappelijke orde.

't Waren de 19-jarige Lense Z., de 19-jarige Albert V. en de 20-jarige Geert S., allen van Noordwolde.

De veldwachter Helleendoorn legde een zeer ongunstig getuigenis van hen af, voorzoover betreft de eerste twee, die veel misbruik maken van sterken drank, doch andere getuigen verklaarden, dat ze alle drie de grootste deugnieten van 't dorp zijn en vaak tot laat in den nacht rondzwerven.

Den 23 Aug., 't was lotingsdag, hadden deze drie des avonds een uitstapje naar Boyl gemaakt, in welk dorp men geen politie, doch wel herbergen vindt.

Vrouw Augustijn, die in een winkelhuis woont, een klein half uur buiten Noordwolde, had ze in den vooravond daarheen zien trekken en toen direct het damhek op den grendel gedaan. Want ze vermoedde wel, als de knapen op den terugweg waren, zouden ze baldadigheid in 't zin hebben en misschien om de een of andere reden op het erf hunne barbaarsche streken willen uithalen.

Om negen uur ongeveer begaf zich de familie Augustijn ter ruste. Doch hunne rust was niet van langen duur, want een half uur later werd er met geweld tegen de voordeur getrapt en gebonsd en daarbij geroepen: „Bram" (de man heet Abraham) „Bram, kom er g.v.d. uit; dan zullen we je vermoorden; we zullen je afmaken."

Augustijn sprong ten bedde uit, gevolgd door zijn vrouw en zijn oudste dochter Carlina. Ze begaven zich in den winkel en zagen nu de drie bovengenoemde personen voor 't huis staan, waarvan er een juist een ruit insloeg.

De man maande hen aan, zijn erf te verlaten, doch de jongens bleven zoolang zij er genoeg van hadden.

De fam. Augustijn ging toen weer naar binnen, maar de noodige nachtrust vond ze niet meer, want de kleinste kinderen waren alheel in de war en schreeuwden den heelen nacht hunne longen haast stuk.

De drie moedige jongelui stonden terecht wegens hulsvredebreuk.

Lense Z. beweerde, dat hij zich niets herinnerde, want hij was dronken geweest. Arm Jenevortje, dat altijd weer de schuld krijgt!

Albert V. erkende op 't erf te zijn geweest, maar 't was nog lang heen halftien en 't hek stond open. Ze wilden heel onschuldig sigaren koopen.

En Geert S. was er ook geweest om sigaren. Bovendien zei hij, dat men aan den achterkant van 't erf er ook op kon komen.

De Off. v. Just. achtte het feit, wederrechtelijk binnendringen en blijven op een besloten erf, wettig en overtuigend bewezen. Of het hekje open of dicht was geweest, deed volgens Z.Ed.Gestr. niets ter zake. Hij eischte wegens hulsvredebreuk tegen ieder 14 dagen gevang.

05-11-1910 NvF

RECHTSZAKEN.

De Rechtbank te Heerenveen heeft zekeren H. L., uit Appelscha, — die 20 jaar oud is, doch reeds 7 maal veroordeeld werd — overeenkomstig den eisch van het Op. Min. wegens diefstal van een schop veroordeeld tot 9 maanden gevangenisstraf.

De 25-jarige J. v. d. V., uit Boijl, die in verboden water had gevischt en ongeveer drie uren met den veldwachter had geworsteld, omdat hij dezen ambtenaar niet zijn naam wilde zeggen, werd veroordeeld tot 3 maanden gevangenisstraf.

De eisch was 6 maanden.

26-08-1910 NvdD

Bovenstaand krantenartikel in **1910** maakt duidelijk dat toentertijd de strafmaat niet mals was en dat deze t.o.v. heden in extreme mate is 'gedevaleerd'.

Anno 2016, pakweg een eeuw later, is niet voor te stellen dat het stelen van een schop 9 maanden aan gevangenisstraf werd opgelegd.

Uit de 2de alinea van het bericht blijkt ook duidelijk dat de gezagsdragers van toen niet met zich lieten 'spotten en sollen'.

Gevonden: een zak MEEL,
op den weg Elsloo—Boijl. Terug te bekomen tegen bewijs van eigendom en betaling der kosten bij W. JAGER, vrachtrijder Boijl.

15-04-1911 NvF

Boelgoed - Boijl.

Notaris H. D. J. OUWERSLOOT te Oldeberkoop zal op Dinsdag 16 Mei 1911. 's namiddags 1 uur, op de plaats bewoond door HEINE JAKOBS DE BOER te Boijl tegen contante betaling publiek verkoopen:

1 kalve koe, 2 jarige pinken, 3 paarden als: een 5 jarige ruin, een drachtige merrie, een 5 jarige groote zware kedde, allen mak, 2 drachtige varkens. 1 beervarken, 3 loopvarkens, 1 schaap, 5 lammeren.

Boerengereedschappen:

Glaszenwagen op veeren, 8 boerenwagens met breede wielen, dorschmaschine, bascule, 2 gierbakken, lange ladder, schapenruif, tonnen, barten, hekken, palen, draad, paardetuig, achterlijnen en wat meer zal worden aangeboden.

13-05-1911 NvF

Ondergeteekende maakt aan het geachte publiek van Boijl en Omstreken bekend, dat hij zijn **timmerzaak heeft overgedragen aan den Heer KLAAS ALTEN**, die op 12 November a.s. deze zal aanvaarden. Dankend voor het genoten vertrouwen, beveelt ondergeteekende genoemden K. ALTEN beleefd in de gunst aan van zijn cliëntèle.

Boijl, Oct. 1911.

S. NOLLES.

Met verwijzing naar bovenstaande beveelt ondergeteekende zich beleefd aan in de gunst van de inwoners van Boijl en Omstreken.

Hij hoopt door net en solied werk zich het vertrouwen waardig te maken.

Noordwolde, Oct. '11.

K. ALTEN.

04-11-1911 NvF

NOORDWOLDE, 19 Feb. Onder de stoelenmakers te Noordwolde (Fr.) is eene staking uitgebroken. Bij een der fabrikanten wordt door de stakers "gepost", zoodat niemand daar durft werken.

Verscheidene stoelenmakers, die aan huis werken en de door hen gemaakte stoelen aan de fabrieken afleveren, worden nu door de stakers genoodzaakt het werk neer te leggen. Bij iemand, die zijn huis voor de stakers gesloten had, werd een gedeelte van het dak afgebroken; de gereedstaande stoelen werden naar buiten gebracht en verbrand.

Ongeveer 300 stakers en niet-stakende stoelenmakers gingen Woensdagavond naar een werkman, die onder Boijl woont, om ook hem te noodzaken het werk neer te leggen, waartoe de man echter niet genegen was. Het gevolg was nu een bombardement met steenen. De politie, die van het voorkomen der stakers was ingelicht, had zich verdekt opgesteld en joeg den troep met de blanke sabel uiteen. Verschillende stakers kregen daarbij geweldige klappen; van een hunner werd zelfs een vinger afgeslagen. De steenwerpers kozen toen spoedig het hazenpad.

De hoofdoorzaak van deze staking wordt genoemd de verplichte winkelen.

12-03-1912 NN

Aangeleopen
een groote donkerbruine
HOND.

Tegen bewijs van eigendom en gemaakte kosten terug te bekomen bij S. JONKERS, Boijl.

13-03-1912 NvF

Aanbesteding

van het bouwen van een Boerderij voor den heer A. RIEMERSMA te Boijl

Bestek en teekening ligt vanaf heden ter inzage in het café LEMSTRA te Noordwolde.

Inlichtingen geeft J. H. M. M. G. GER, Noordwolde.

09-12-1911 NvF

Boijl.

Harm K., een jongeman met onverschillig uiterlijk en nu juist geen gunstige reputatie bij de politie, heeft in den avond van 12 Nov. den boel opgescheept bij den kastelein Nolles te Boijl. Hij dronk daar eenige borrels, tot de kastelein het raadzaam vond hem niet meer te schenken. Harm verschaftte zich nu het begeerlijke vocht bij een anderen kastelein, kwam weer bij Nolles binnen en eischte een borrel.

Deze werd hem geweigerd, waarop hij hevig te keer ging. Hij wierp het buffet omver en sloeg den kastelein met een stoel op 't hoofd.

Harm heeft nog meer op zijn kerfstok, zooals het O. M. meedeelde in zijn requisitoir. Wel stond hij alleen terecht voor bovenstaand feit, doch de Subs. Off. meende ook zijn andere misdragingen in aanmerking te moeten nemen en eischte 6 weken gevangenisstraf.

Dat Harm niet een bijzonder gewilde klant van den kastelein is, bleek uit diens vraag, na afloop der zaak, of hij n.l. verplicht was den bekl. (die intusschen al verdwenen was) in zijn herberg te dulden. Hem werd geantwoord, dat hij uit zijn herberg kon welen wien hij wilde, en aangeraden Harm door middel van den rijksveldwachter den toegang tot zijn gelagkamer te ontzeggen.

Uitspraak Donderdag a.s., half elf.

13-12-1911 NvF

Attentie s. v. p!

Wrak en gekwetst vee, nuchteren kalveren, alle soorten vellen en huiden, worden tegen de hoogste waarde ingekocht door

Gebr. JONKERS, Boijl

06-03-1912 NvF

ATTENTIE S. V. P.

Wrak en gekwetst

Vee,

zooals koeien, paarden, varkens en schapen, worden tegen sterk concurreerende prijzen ingekocht door

Gebr. Jonkers, Boijl.

20-07-1912 NvF

Op 01-09-1911 maakte Anthony Fokker (1890-1939) de eerste vlucht met zijn ééndekker de 'Spin' boven de stad Haarlem.

In 1912 vestigde Fokker zich in Berlijn als vliegtuigbouwer. Tijdens WO I ontwierp hij voor de Duitse luchtmacht een aantal typen jachtvliegtuigen. Er werden totaal ca. 7.600 toestellen van deze typen gebouwd, die tijdens WO I een rol van grote betekenis hebben gespeeld.

Anthony Fokker en zijn ééndekker 'de Spin'

In 1919 keerde Anthony Fokker terug naar Nederland. Hij stichtte in Amsterdam de N.V. Nederlandse Vliegtuigfabriek Fokker. Deze fabriek legde zich toe op het bouwen van verkeersvliegtuigen

Op 14-04-1912 liep het nieuwe passagierschip 'Titanic' op een ijsberg en verging.

Het onzinkbaar geachte schip maakte zijn eerste reis van Southampton naar New York met 2.206 passagiers aan boord. Het liep bij Newfoundland op een ijsberg en zonk. Totaal vonden 1.503 opvarenden de dood in het ijskoude water.

Op 17-04-1912 werd in Noordwolde de Rijksrietvlechtschool officieel geopend.

Enkele jaren eerder werden de eerste nieuwbouwplannen al gemaakt.

De aanbesteding van het nieuwe schoolgebouw was op 29-11-1911.

De aanneemsom was fl. 52.218,-

Rijksrietvlechtschool in Noordwolde.

Bouwjaar 1912

Fries Fotoarchief, idnr 103042

beelddatum ca 1930.

In 1912 werd de Coöperatieve Aankoopvereniging voor landbouwbenodigdheden in Boijl en omstreken opgericht. De 'Coöperatie' begon met 23 leden, die hun benodigde veevoer en meststoffen van de C.A.V. betrokken.

De vereniging vond in het begin onderdak in een deel van de ruimte in zuivelfabriek 'De Hoop'.

De directeur van de C.A.V. werd J.J. Oosterhof, die ook al directeur was van de zuivelfabriek.

C.A.V. in Boijl

Fries Fotoarchief, idnr 102886

beelddatum ca. 1925

Na 1915 kon de C.A.V. over de gehele fabrieksruijme beschikken. Later werden ook brandstofproducten (eierkolen, antraciet, petroleum) en eieren toegevoegd aan het verkooparsenaal.

In de jaren na WO II vond modernisering en schaalvergroting plaats in de agrarische sector. De C.A.V. in Boijl raakte door deze ontwikkelingen 'achterop' en bleek niet meer toekomstbestendig. In de jaren '60 stopte de zelfstandigheid van de C.A.V. Er werd gefuseerd met de Coöp. Landbouwbank Steenwijk.

28-09-1912 NvF

Op 31-08-1912 werd de "Coöperatieve Boerenleenbank" in Boijl opgericht.

De landbouw en veeteelt kwam tot ontwikkeling. Er ontstond behoefte aan een goede bankinstelling. De eerste jaren waren moeilijk voor de bank. De arme Boijligers wilden geen schulden maken en de rijken vertrouwden hun geld niet toe aan de nieuwe bank. Maar allengs kwam de bank toch tot ontwikkeling.

Engbert Mulders (1866-1947), hoofd der school in Boijl, verrichtte het administratieve bankwerk. Later werd zijn kassierswerk voortgezet door zijn zoon Johannes Mulders (1899-1989), de bekende kunstschilder. In 1964 stopte de laatste met deze werkzaamheden.

De eerste periode van 20 jaren werden de administratieve werkzaamheden door de

kassier bij hem thuis verricht. In 1933 kwam een woning met kantoor beschikbaar na uitvoering en oplevering van de nieuwbouw.